

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Vyhledat Právníka](#) > [Druhy Právnických Profesí](#) > [Latvia](#)

Druhy právnických profesí

Obsah zajišťuje

Lotyšsko

Lotyšsko

Tato část představuje přehled různých právnických povolání v Lotyšsku.

Státní zástupci

Organizace

[Státní zastupitelství Lotyšské republiky \(Prokuratūra\)](#) je jednotný, centralizovaný třístupňový orgán soudní moci. V čele úřadu je nejvyšší státní zástupce (ģenerālprokurors). Účelem státního zastupitelství je reagovat na porušení zákona a zajistit, že případy těchto porušení budou vyřešeny v souladu s postupem stanoveným právními předpisy. Státní zastupitelství se skládá z těchto úrovní:

1. Nejvyšší státní zastupitelství (ģenerālprokuratūra);
2. státní zastupitelství při krajských soudech (tiesu apgabalu prokuratūras);
3. okresní nebo městská státní zastupitelství (rajonu [republikas pilsētu] prokuratūras);
4. specializovaná státní zastupitelství (specializētās prokuratūras).

Nejvyšší státní zástupce může v nezbytných případech zřídit úřad státního zastupitelství se specializovanou působností, který má stejné postavení jako okresní či krajská státní zastupitelství. V současnosti v Lotyšsku existuje pět specializovaných státních zastupitelství:

1. specializované zastupitelství pro organizovaný zločin a jiná odvětví;
2. specializované víceodvětvové státní zastupitelství;
3. státní zastupitelství pro silniční dopravu v Rize;
4. státní zastupitelství pro vyšetřování finanční a hospodářské trestné činnosti;
5. státní zastupitelství pro vyšetřování trestné činnosti týkající se protiprávního šíření omamných látek.

Nejvyšší státní zastupitelství může rovněž dohlížet na činnost orgánů veřejné správy, které sice nevykonávají funkce žalobců, ale v trestním řízení pomáhají provádět určité úkoly, které spadají do jejich působnosti. Tyto orgány zřizuje, reorganizuje a rozpouští nejvyšší státní zástupce. Nejvyšší státní zástupce rovněž rozhoduje o struktuře a počtu zaměstnanců těchto orgánů, podle výše zdrojů přidělených státním rozpočtem. Dosud byl zřízen pouze jeden tento orgán, kterým je [Služba pro boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti](#).

Úřady státního zastupitelství tvoří část systému soudnictví, čímž se rozumí, že jednájí nezávisle na zákonodárné i výkonné moci. Saeima (lotyšský parlament), vláda a prezident mohou státnímu zastupitelství nařídít, aby ověřilo skutečnosti související s porušením právních předpisů a žádat vysvětlení od Nejvyššího státního zastupitelství. Nesmějí však do činnosti dotčeného státního zastupitelství zasahovat, a to ani v případech, že vyšetřuje porušení právních předpisů zásadního státního významu.

Státní zástupci mohou podávat námitky proti právním předpisům přijímaným vládou a orgány veřejné správy, které nejsou v souladu se zákonem. Nejvyšší státní zástupce a vedoucí státní zástupci z oddělení Nejvyššího státního zastupitelství se mohou účastnit jednání vlády a vyjádřit své stanovisko k projednávaným záležitostem.

Úloha a povinnosti

Úkoly státního zastupitelství v přípravném řízení stanoví článek 2 [zákona o státním zastupitelství](#).

Státní zastupitelství:

1. dohlíží na operační činnost vyšetřovacích a dalších orgánů;
2. organizuje, řídí a provádí vyšetřování v přípravném řízení a dává vyšetřovacím orgánům pokyny ohledně vedení vyšetřování trestného činu;
3. zahajuje a vede trestní stíhání;
4. chrání práva a oprávněné zájmy jednotlivců a státu;
5. v zákonem stanovených případech podává soudu obžalobu nebo návrhy.

Podle čl. 36 odst. 1 [trestního řádu](#) státní zástupce v trestním řízení vykonává funkce související s dozorem nad vyšetřováním, vyšetřováním samotným, trestním stíháním, podporou stíhání vedeného státem a další funkce.

Dozorující státní zástupce

Dozorující státní zástupce dohlíží na vyšetřování konkrétní trestní věci a může:

1. rušit rozhodnutí osoby vedoucí řízení nebo členů vyšetřovacího týmu;
2. požádat přímého nadřízeného vyšetřovatele o výměnu osoby vedoucí řízení nebo změnu složení vyšetřovacího týmu v případě, že neplní pokyny nebo došlo k procesním pochybením, což ohrozilo průběh trestního řízení;
3. posuzovat stížnosti na jednání či rozhodnutí osoby vedoucí řízení nebo členů vyšetřovacího týmu, přímého nadřízeného vyšetřovatele nebo osoby provádějící úkoly související s řízením;
4. rozhodovat o zahájení trestního řízení nebo postoupení věci jinému vyšetřovacímu orgánu;
5. provádět procesní úkony poté, co o tom uvědomí osobu vedoucí řízení.

Osoba vedoucí řízení

Dozorující státní zástupce (či jiný státní zástupce dle pokynů nadřízeného státního zástupce) se může stát osobou vedoucí řízení (*procesa virzitājs*). To zahrnuje převzetí vedení trestního řízení a přijetí rozhodnutí, zda zahájit trestní stíhání, či nikoli. Ve výjimečných případech může nejvyšší státní zástupce, oddělení trestního práva Nejvyššího státního zastupitelství nebo vedoucí státního zastupitelství při krajském soudu jmenovat státního zástupce do pozice osoby vedoucí řízení ve fázi vyšetřování.

V rámci pravomoci osoby vedoucí řízení je státní zástupce oprávněn:

1. dohodnout se s obviněným na přiznání viny;
2. rozhodnout o předání trestní věci soudu;
3. předložit věc k rozhodnutí ve zvláštním řízení;
4. ukončit trestní řízení, jsou-li k tomu legitimní důvody.

Osoba vedoucí řízení může přijímat veškerá procesní rozhodnutí a provádět všechny procesní úkony, nebo je postoupit členům vyšetřovacího týmu či osobě vykonávající procesní úkoly.

Nadřízený státní zástupce

Podle zákonných procesních pravidel nadřízený státní zástupce kontroluje, zda státní zástupce vykonává svěřené funkce, a rozhoduje o stížnostech a výtkách týkajících se rozhodnutí a jednání dozorujícího státního zástupce / osoby vedoucí řízení. Nadřízený státní zástupce může například rozhodnout o návrhu dozorujícího státního zástupce na výměnu přímého nadřízeného vyšetřovatele či vyšetřovacího orgánu nebo o tom, zda je odmítnutí obvinění odůvodněné a zákonné.

Nadřízený státní zástupce může:

1. rušit rozhodnutí vyšetřovatele, člena vyšetřovacího týmu nebo podřízeného státního zástupce;
2. jmenovat či nahradit dozorujícího státního zástupce nebo státního zástupce / osobu vedoucí řízení, nejsou-li dozor a stíhání plně zajištěny, či převzít odpovědnost osobně;

3. zřídit vyšetřovací tým, pokud je kvůli objemu práce ohroženo dokončení trestního řízení v přiměřené době;
4. požádat o jmenování jiného bezprostředně nadřízeného vyšetřovatele či přidělit vyšetřování trestného činu jinému vyšetřovacímu orgánu.

Na základě rozhodnutí nadřízeného státního zástupce může být státní zástupce zařazen do vyšetřovacího týmu; osoba vedoucí řízení může žádat, aby státní zástupce provedl jeden či více procesních úkonů.

Soudci

Organizace

Ústavní základ soudní moci představují články 82 až 86 [Ústavy Lotyšské republiky](#) (Latvijas konstitūcija), podle nichž soudní moc vykonávají pouze soudy. Soudci jsou nezávislí a podléhají pouze zákonu. Soudní moc upravuje [zákon o soudní moci](#). Soudci jsou podle lotyšských právních předpisů státními úředníky.

Orgány veřejné správy, sociální a politické organizace a další právnické i fyzické osoby jsou povinny respektovat a dodržovat nezávislost soudů a imunitu soudců. Nikdo nemá právo žádat, aby soudce popisoval či vysvětloval, jak byl konkrétní případ posouzen, ani zasahovat do výkonu spravedlnosti, bez ohledu na účel takového jednání. Soudci jsou při plnění svých povinností v souvislosti s výkonem spravedlnosti chráněni soudní imunitou. Úřad soudce je neslučitelný se členstvím v jakékoli politické straně nebo jiné politické organizaci.

Úloha a povinnosti

Prací soudců je vykonávat spravedlnost v občanských, správních a trestních věcech v souladu se zákonem.

V občanských věcech soudci projednávají a rozhodují spory související s ochranou práv (v oblasti práva občanského, pracovního, rodinného atd.) a oprávněnými zájmy fyzických a právnických osob.

V trestních věcech soudci projednávají obžaloby osob a rozhodují o tom, zda jsou odůvodněné. Soudci mohou nevinné osoby zprostit obvinění, nebo osoby shledat vinnými z trestného činu a uložit jim trest.

Ve správních věcech soudci vykonávají soudní dohled nad zákonností jednání výkonné moci (správní akty vydané orgány nebo konkrétní kroky, které učinily) a rozhodují spory vzešlé z veškerých vztahů, které se řídí veřejným právem. Soudci také vymezují osobám soukromého práva ty práva a povinnosti, které jim plynou z práva veřejného. Ve věcech správních deliktů soudci projednávají a rozhodují případy související se spácháním těchto deliktů.

Profesní povinnosti soudců zahrnují veškeré povinnosti soudců a soudů podle procesních předpisů.

Právní databáze

Soudnictví má vlastní portál, [Portál lotyšských vnitrostátních soudů](#), který je v současnosti dostupný pouze v lotyštině. Portál uvádí podrobnosti o lotyšském systému soudnictví, seznam lotyšských soudů a soudců, soudní statistiky a stručný popis postupů uplatňovaných v různých soudních řízeních, přičemž upozorňuje na jejich hlavní rysy a rozdíly, a dále informace o tom, jak podat návrh k soudnímu orgánu.

[Portál elektronických služeb lotyšských soudů](#) má za účel poskytovat přístup k anonymizovaným soudním rozhodnutím, judikatuře, rozpisu soudních jednání a dalším informacím. Po zadání čísla věci nebo předvolání k soudu v sekci „Tiesvedības gaita“ [stav řízení] jsou k dispozici informace o přesném stavu řízení ve věci a o tom, který soud věc projednává a v jakém stupni, rozpis nadcházejících jednání, přijatá rozhodnutí, podané námitky a výsledek soudního řízení.

Zprávy o činnosti soudů jsou zveřejňovány také na internetových stránkách [správy soudů](#).

Informace o aktuálních politických otázkách týkajících se systému soudnictví jsou zveřejňovány také na internetových stránkách [lotyšského ministerstva spravedlnosti](#). Tento portál je dostupný také v angličtině.

Elektronické informace o Nejvyšším soudu a jeho činnosti jsou k dispozici na internetových stránkách [Nejvyššího](#)

[soudu](#). Tento portál je dostupný také v angličtině.

Advokáti

Organizace

Advokáti jsou nezávislí příslušníci právního povolání, kteří poskytují právní pomoc, hájí jednotlivce a zastupují jejich oprávněné zájmy u soudu a v přípravném řízení, poskytují právní poradenství, vyhotovují právní dokumenty a provádějí další právní úkony.

Advokáti jsou součástí systému soudnictví a podílí se na případech u všech soudů nebo orgánů vedoucích přípravné řízení v Lotyšské republice poté, co si je strany sporu, obžalovaní a jiné zúčastněné strany (klienti) zvolí a uhradí zálohu za jejich služby, jakož i v případech stanovených zákonem, kdy jednájí jménem předsedy soudu, předsedy orgánu vedoucího přípravné řízení či Lotyšské rady advokátů. Advokáti rovněž poskytují další typy právní pomoci, podle postupů stanovených právními předpisy <http://www.likumi.lv/doc.php?id=59283>.

V Lotyšsku mohou činnost advokátů vykonávat:

1. lotyšští státní příslušníci;
2. státní příslušníci členských států Evropské unie, kteří mají kvalifikaci k výkonu povolání advokáta v kterémkoli členském státě Evropské unie (advokáti členských států EU);
3. zahraniční advokáti (mimo advokáty z členských států EU), kteří v Lotyšsku mohou působit v souladu s mezinárodními dohodami o právní pomoci, které jsou pro Lotyšsko závazné.

Všichni advokáti jsou nezávislí členové tohoto právního povolání, kteří se sdružují v Lotyšské advokátní komoře (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), což je nezávislá vnitrostátní profesní organizace advokátů. Lotyšskou advokátní komoru tvoří valné shromáždění advokátů, Lotyšská rada advokátů, kontrolní komise a disciplinární komise.

Právní databáze

Informace o činnosti Lotyšské advokátní komory a Lotyšské rady advokátů, o zákonech a nařízeních, advokátech a soudech, u nichž vykonávají svou činnost (včetně kontaktů), spolu s podrobnostmi o dalších záležitostech týkajících se tohoto právního povolání v Lotyšsku, lze nalézt na internetových stránkách [Lotyšské rady advokátů](#).

Notáři

Organizace

Činnost notářů je pod dohledem soudních orgánů svěřena notářům, v souladu s postupem stanoveným v [zákoně o notářích](#). Notáři jsou součástí systému soudnictví, jsou přiděleni ke krajským soudům a vykonávají povinnosti určené právními předpisy. Při plnění svých povinností jsou notáři v postavení rovnocenném se státními úředníky. Při výkonu svého povolání notáři požívají finanční nezávislosti, přičemž jejich odměny pevně stanoví [vláda](#).

Notáři jsou podle [zákona o notářích](#) pověřeni:

1. vyhotovovat notářské listiny;
2. vyhotovovat notářská ověření;
3. přijímat do úschovy peníze, cenné papíry a listiny;
4. přijímat do úschovy věci, které jsou předmětem závazku;
5. vést dědické řízení;
6. sepisovat návrhy na rozdělení majetku v případech stanovených zákonem;
7. vést rozvodové řízení (pod podmínkou, že oba manželé písemně souhlasili a ve věci nedošlo ke sporu);
8. provádět další činnosti stanovené právními předpisy.

Notáři jsou podle [zákona o notářích](#) rovněž oprávněni:

1. dohlížet na úpravu práv a zajištění práv v rejstřících nemovitostí, dále na zápis práv, zajištění práv a další náležitosti ve státním katastru nemovitostí a v rejstřících vedených registrem podniků;
2. obdržet od veřejných, komunálních a soukromých institucí a od úředních i soukromých osob povolení, potvrzení a další dokumenty potřebné pro sjednání či potvrzení pravosti listin, které mají být vyhotoveny a ověřeny notářem;
3. sepisovat návrhy úkonů, smluv a jiných listin souvisejících s činností notáře a vyhotovovat kopie a překlady;
4. poskytovat další právní pomoc;
5. vést mediaci v pozici certifikovaného mediátora v souladu s ustanovením a postupy uvedenými v [zákoně o mediaci](#).

V Lotyšsku jsou všichni notáři sdruženi v Lotyšské notářské komoře (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*), což je nezávislá vnitrostátní organizace notářů. [Lotyšská rada notářů](#) (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) je orgán, který notáře zastupuje a provádí nad nimi dohled a představuje správní a výkonný orgán Lotyšské notářské komory. Její úkoly stanoví [článek 230 zákona o notářích](#).

Právní databáze

Informace o činnosti a počtu notářů, místu jejich kanceláří a dalších záležitostech týkajících se lotyšské soustavy notářů lze nalézt na oficiálních internetových stránkách [lotyšských notářů](#).

Exekutoři

Organizace

Exekutoři (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) jsou součástí systému soudnictví. Jsou přiděleni ke krajským soudům, vykonávají rozhodnutí soudních a dalších orgánů a provádějí další činnosti stanovené zákonem.

Exekutoři jsou nezávislí příslušníci právního povolání, při plnění jejich povinností se však jejich postavení považuje za rovnocenné státním úředníkům. Při výkonu svých povinností jsou exekutoři nezávislí a podléhají pouze zákonu. Výzvy a příkazy vydané exekutory při výkonu jejich profesních povinností jsou závazné pro všechny dotčené osoby na území státu.

Exekutoři své povinnosti vykonávají v rámci místní příslušnosti krajského soudu, k němuž jsou přiděleni. Počet exekutorů, místo a obvod jejich příslušnosti a hranice této příslušnosti stanoví vláda.

Exekutoři při plnění svých povinností postupují podle [občanského soudního řádu](#) a dalších právních předpisů a dodržují metodiku schválenou Lotyšskou radou exekutorů (což je orgán, který v Lotyšsku exekutory zastupuje a provádí nad nimi dohled) a závěry plynoucí judikatury.

Právní databáze

Informace o umístění úřadů exekutorů, podrobnosti o právních předpisech upravujících povolání exekutorů a o činnosti Lotyšské rady exekutorů lze nalézt na [internetových stránkách Lotyšské rady exekutorů](#). Portál je v současnosti dostupný pouze v lotyštině.

Organizace poskytující právní služby *pro bono*

Seznam organizací tohoto typu není v Lotyšsku k dispozici.

Odkazy

[Státní zastupitelství](#)

[Služba pro boj proti legalizaci výnosů z trestné činnosti](#)

[Portál lotyšských vnitrostátních soudů](#)

[Správa soudů](#)

[Lotyšská rada advokátů](#)

[Lotyšští notáři](#)

[Internetové stránky Lotyšské rady exekutorů](#)

[Internetové stránky Ministerstva spravedlnosti Lotyšské republiky](#)

■ Poslední aktualizace: 27/05/2024

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.